

7

Miraklet på heden

Axel Hansens scrapbog – en fortælling om tekstil- og beklædningsindustrien i Midtjylland ca. 1950-1975

Grænser for frihandel

Efter 2. Verdenskrig gav USA genopbygningshjælp til det krigshærgede Vesteuropa. Til gengæld forpligtigede de vesteuropæiske lande sig til at forlade deres hidtidige protektionistiske politik og indgå samarbejder omkring frihandel. Men et er Europa, og noget andet er resten af verden. Hvordan har EF/EU forsøgt at beskytte sig mod konkurrence udefra, og hvordan gør det i dag?

Multifiberaftalen 1974-2005

I 1960'erne lagde tekstil- og beklædningsindustriens brancheorganisationer og fagforeninger pres på politikerne i de vesteuropæiske lande for at få begrænset importen af tekstil- og beklædning. På trods af de almindelige aftaler om at liberalisere den internationale handel blev der indført en række politiske tiltag og kvoteordninger, som var særligt fordelagtige for den vesteuropæiske industri.

En af de vigtigste aftaler var den såkaldte Multifiberaftale fra 1974 mellem Det Europæiske Fællesskab (EF) og udviklingslandene. Multifiberaftalen havde til formål at begrænse mængden af tekstilvarer, som blev importeret til EF (og senere EU) fra udviklingslande, først og fremmest i Asien. Udviklingslandene eller ulandene var kendetegnet ved at være tilbagestående teknisk, økonomisk og industrielt. Landenes infrastruktur var dårlig, deres eksport var ensidig, og det generelle uddannelsesniveau var lavt. EF-landene var deres modsætning, idet de som i-lande (industrilande) var velstående og havde en stor og veludviklet industri.

Når ulandene udgjorde en trussel mod tekstil- og beklædningsindustrien i i-landene, skyldtes det, at produktion af beklædning er lavteknologisk. I modsætning til andre industrigrene, hvor

produktionsprocesserne er fuldautomatiske, er beklædningsindustrien stadig afhængig af, at der sidder en person og syr tøjet sammen. I mange år troede industrien, at man ved at satse på avanceret teknologi og effektivisering kunne beholde arbejdspladser i Vesteuropa. Men arbejdskraften var meget billigere i udviklingslandene, og det var derfor markant billigere at producere tøjet der. Udviklingslande kaldes derfor også for "lavtlønslande".

I udgangspunktet var Multifiberaftalen tænkt som en overgangsordning, der gav tekstil- og beklædningsindustrien i i-landene tid til at tilpasse sig et frit marked, men den blev forlænget flere gange og eksisterede frem til 2005. I årenes løb er multifiberaftalen derfor blevet beskyldt for at begrænse erhvervsudviklingen i udviklingslandene.

Hvad med i dag?

Multifiberaftalen ophørte i 2005, men det betyder ikke, at markedet nu er givet frit. Find artiklerne "EU vil afsløre eksporthindringer" og "Protektionisme forklædt som forbrugerhensyn" i Ressourcebanken. Begge artikler stammer fra Dansk Mode & Textil, som er den danske tekstil- og beklædningsindustri's brancheorganisation.

1. Redegør for, hvad det er, EU Parlamentet vil.
2. Hvordan kan en oprindelsesmærkning "beskytte EU's forbrugere"?
3. Hvad er en "teknisk handelshindring"?
4. Hvad mener du? Er det i orden, at EU forsøger at beskytte den europæiske tekstil- og beklædningsindustri mod konkurrence udefra?

Opgave for: Historie, samfundsfag.